

Од жењених људи већи дио умире из-
међу 60 и 80 година.

Испитивања доктора Шарка доказују
и удате жене дуже живе од неудатих,
која разлика није тако велика као у муш-
караца.

Болести, које се највећма, а може с-
еки, неизбежно напљехују јесу: јектика,
туберкулоза, падавица и рак.

Кад бирате вјереницу, не треба да са-
распитате о њеном здрављу и о здрав-
љу њених родитеља, него такође и о здрав-
љу њених братора, стричева и побочних срод-
ника. Са тим распитивањем немојте чекати
док се доочију заљубите, него распи-
тујте одма чим у срцу осјетите прве сим-
птоматике. На овај начин без велике жртве
ваших осјећања моћи ћете лако довести у

клад вашу страст са дужношћу поштена
овјека. Велим поштена човјека, јер ја не
матрам да је онај поштен човјек који се
вјесно и са знањем излаже опасности да
уде отац болешљивој и несрећној дјечи.

Треба да распитате још једну тајну
стварчицу, коју је мало теже дознати. Гле-
дајте да дознате како стоје ствари, кад се
чио мјесец блиста: да ли је увијек праћен
луном и проузрокује ли болове, да ли је
судљив, те се појављује кад му на ум пад-
не, а не управља се по тачним правилима
календара. Ако све ово бива, онда знајте
да је много већа вјероватност да не ћете
имати дјеце. Не имати дјеце за многе је
породице права несрећа која сама може да
отрује живот. Многа би гнијезда престала
бити пуста, кад би се на вријеме позвао
љekar да отклони по неку незгоду у гени-
талном животу жене, јер је обично у же-
ни узрок неплодности. Мјесто тога због не-
ког неразложног стида обично се те незго-
де крију, па се ишчекује са небеса оно, што
би наука брже и гоузданије извршила. Не-
беса пак, која се морају бринути о толиким
стварима, забораве обично на жеље толи-
ких жена које једва чекају да виде какав
плод своје љубави. Међу тим године про-
лазе, те на пошлетку и небо и наука у-
друженим силама не могу више ништа у-
чинити; сии се покушаји разбију о хладну
стијену старости.

Сваки човјек, с тога што носи чакши-
ре и свака жена, с тога што носи сукње,
мисле да имају права ступити у брак. Гра-
ђански законци у тим су стварима тако
издашни, да то допуштају и грбавим или
кепечима и женама тако нагрђеним, да не
могу родити без хируршких справа, од ко-

јих врло често погине и мајка и дијете. Чи-
ни се да с обзиром на брак сви законци
једногласно пјевају: оставите широм отво-
рена врата провиђењу, оно ће се за све по-
бринут.

Прекићем вас ако желите добра се-
би и својој дјечи, да се најприје ослоните
на мудрост и науку, па тек затим на про-

виђење. Није никако истина, да сваки дво-
ножац у чакширама може ступити у брак,
ни да свако двоножно створење у сукњи
може захтијевати мужа.

Беза између двоје младих, здравих и
добрих, прави је рај на земљи. Али је пра-
ви пакао ондје, гдје нема младости, снаге
и здравља, што је све потребно, да би се
могао дати живот другима.

Рђаво склопљен брак највеће је про-
клетство, које гони и мужа и жену свако-
га дана, свакога часа, свакога минута. А
тако су чести ти несретни бракови, тако
их много има, да човјек мора од муке про-
пиштати гледајући на толике несрећнике и
на још несрећније пошљедице таквих бра-
кова. Имајте још и то на уму да ја овде
говорим само о физичним недостатцима му-
жева и жена, који се вежу тешким ланцем
несрећнога брака. Кад бих још говорио о
моралним, економним и техничким несре-
ћама те брачне робије, вјерујте ми да ни у
Дантеовом паклу, ни у Пандоринином суду,
ни у свим хемијским радионицама не бисмо
нашли толико мука, несрећа и отрова, ко-
лико их има у оним брачним свезама.

Драги читаоче, ако се још нијеси о-
женио, а ти добро испитај сама себе, про-
читај педесет пута Балзакову физиологију
брака или моју физиологију љубави, па ако
и даље останеш при својој намјери да пле-

теш гнијездо породице, онда проучи још и
ова правила.

Са хигијенског гледишта онај се брак
може назвати савршеним који спајајући
цвијеће младости, здравља и снаге спрема
вијенац среће и уживања, спрема гнијездо
лијепој, здравој и снажној дјеци.

Онај је брак савршен, који спаја сна-
гу са љепотом, младост са младости, који
у једно стапа добре, лијепе и пријатне ства-
ри, али које нијесу исте врсте доброте, ље-
поте и пријатности.

У савршеном браку морају се тражи-
ти и задовољити све симпатике обојих тје-
леса, срцаца и мисли.

У савршеном браку морају се тражи-
ти двије жеље, које нијесу извјештачене и
које пламте постојаним пламеном.

Муж и жена треба да буду двије хар-
моније и двије мелодије, у којима се не сми-
је никад десити погрешка ни за пола но-
те. Ако је једна страна много жедна, тре-
ба да буде жедна много и друга, ако је-
дна страна нема апетита, не треба да осје-
ћа апетит ни друга.

Ако је једно од њих двоје сувише из-
дашно, друго треба да буде повише штед-
љиво, како би збир тих крајности изнио
средњу мјеру у тој економији брачнога
живота.

Нема љубави без стидљивости, нема
здравља без стидљивости, нема среће без
стидљивости.

Жена треба да буде весталкиња ко-
ја чува храм стидљивости у браку. Ако
допусти да се тај храм екврни, она излаже
божанство тога храма сваковрсним напа-
дима и увредама.

Умјереност је ћерка стидљивости и
мудрости; она је богат извор здравља и
уживања.

Нема среће у браковима између мла-